

**V Franciji niso prepričani, Dva Nemca ustreljena ob meji. Bombe padajo.
da pride do vojne**

Paris, 14. septembra. Francoski vladni krogi nikakor niso prepričani, da pride do vojne z Nemčijo radi čehoslovaške, toda to jih ne ovira, da nadaljujejo z vojnimi pripravami. Hitlerjev govor v Franciji smatrajo bolj kot nekako prikrito grožnjo, ki pa resne besede. Francija je mnenja, da danes Hitler ve, da dobi za vrat Anglijo, Francijo, Rusijo, Romunsko in Jugoslavijo, ako bi se drznili stopiti na čehoslovaška tla. Toda nemška armada tega ne more storiti, ker na boj s skoro vso ostalo Evropo ni pripravljena. Položaj je danes ves drugačen kot je bil v letu 1914. Tedaj je Nemčija imela zaveznike v Avstrijih, Bolgarijih, Turkih in Italijanah, danes pa je Nemčija popolnoma sama. To je vzrok, da Franciji smatrajo Hitlerjev govor kot nekako prikrito grožnjo, ki pa ničesar ne pomeni.

Oproščen oboženec

Porota na Common Pleas sodniji, kjer predseduje sedaj sodnik Frank J. Lausche, je včeraj oprostila nekega 21 let starega William Keltisa, 1864 E. 68th St. Oboženec je bil, da je vlonil v hišo neke Mrs. Elizabeth Memmes, 5340 St. Clair Ave., v namenu, da ropa v stanovanju. Bil je pijan. Keltis se je izgovarjal, da je prišel v hišo le, ker bi se rad stresnil. Keltis je bil že prej enkrat obojen radi ropa, toda to pot so mu porotniki verjeli in ga oprostili.

Ne bo vojne

Vplivni Čehi, Slovaki in Ukrainerji v Clevelandu, katere se je vprašalo za njih mnenje glede govora Hitlerja, so izjavili, da Hitlerjev govor nikakor ne pomeni vojne za Evropo in da angleško časopisje vse preveč straši javnost. Hitler ni zahteval v svojem govoru nobenih koncesij, pač pa je samo prikrito grozil, toda do vojne ne bo prišlo, ker se jo Hitler pod nobenim pogojem ne drzne začeti.

Pozdravi

Iz Washingtona smo dobili pozdrav od Miss Silvije Krašovič, hčerka Mrs. Frances Krašovič, 6206 St. Clair Ave. V Washingtonu je bila poslana v urad premogarske komisije kot ekspertna uradnica. Iz Atlantic City, N. J., smo pa dobili pozdrave Mrs. J. Pistonik in hčerke Rose in Carole! Pray lepa hvala vsem.

Pozdravi za Barberton

Mrs. Frances Zupc in Mrs. Jennie Čič, ki se nahajati težden v Clevelandu, pošljati tople pozdrave sledičim Barbertončankom: Mr. Jerry Župe, Mr. in Mrs. Joseph Lekšan, Mr. in Mrs. Andy Blazich, Mr. in Mrs. Fred Udovich in Miss Mary Premrov. Naši prijazni Barbertončanki se v Clevelandu prav dobro počutita.

Stevilni ropi

Policiji je bilo zadnje dni sporočeno, da so roparji v Clevelandu tekom štirih dni vdrli v 26 trgovin, da je bilo vlonjeno v 21 privatnih stanovanj, 16 oseb je bilo na cesti izropanih. Nekemu moškemu so včeraj roparji pobrali suknjo, hlače in \$2,00, ki jih je imel v hlačah.

Cenejski kruh

Iz New Yorka se poroča, da se je tam cena kruha pocenila od 12 centov za hlebec, ki tehta 21 unč, na 10 centov. Pocenitev se pripisuje bogati žetvi pšenice v letosnjem letu.

Napelost se veča. Češka vlada posreduje

Praga, 14. septembra. Čehoslovaška vlada je pripravljena razglasiti obsedno stanje v Sudetih, kjer prebivajo Nemci, kajti na dnevem redu je metanje bomb, klanje z noži in pobijanje.

Vse to traja že par dni, od kar je imel nemški diktator Hitler svoj govor, v katerem je izjavil, da Nemčija ne sme in ne more zapustiti sudetskih Nemcev, ki se nahajajo sedaj v "češki sužnjošti".

Dva sudetska Nemca sta bila včeraj ubita, dočim sta bila dva nadaljna ranjena. Mnogo bomb je bilo zagnanih na ulicah ali v privatna stanovanja. Na več krajin je prišlo med Čehi in Nemci do spopadov z nožmi.

Vsi češki krogi so mnenja, da je bil napad diktatorja Hitlerja

mnogo bolj oster kot se je pa splošno pričakovalo. Povprečni Čeh je skrajno nevoljen na Hitlerja, in das do vojske ne bo prišlo, pa zna priti do krvavih spopadov.

Češka vlada je izjavila, da nikdan njen namen ni bil uničiti gibanje sudetskih Nemcev, toda volejzadje ne morejo trpeti v svoji državi. Ako bi bili voditelji sudetskih Nemcev pripravljeni za nadaljnja pogajanja se slednja lahko takoj začnejo.

Hitlerjev govor, ki ga je imel Hitler na kongresu nemških fašistov v Nurembergu, sicer naznana vojno, toda Hitler si bo prej stokrat premislil, predno bo kaj enakega začel. Iz govora je videti, da je še vedno pripravljen za pogajanja.

Kakšen je položaj v Evropi? Državniki pričakujejo, da se bo treba pripravili za vojno

London. — Angleški ministerialski kabinet je včeraj razpravljal o mobilizacijskih načrtih angleške armade. Anglija se boji, da pride v kratkem do neljubih dogodkov v čehoslovaški republike.

Praga. — Ogromna napetost prevladuje na čehoslovaškem. Nemiri v raznih mestih so na dnevem redu. Hitler je s svojim govorom povzročil pravo paniko. Čehi so prepričani, da ne bo ostalo pri miru.

Nuremberg, Nemčija. — Včeraj je govoril kancler Hitler glede tujezemskih zadev in je tekom svojega govora sramotilno napadal čehoslovaško republiko. Njegov govor je povzročil v Evropi skrajno slab vtis.

Geneva. — Tu se je zbrala zbornica držav, ki so članice Ligue narodov. Zastopniki Francije, Rusije in Romunske so se tajno posvetovali pred otvoritvijo. Šlo je radi čehoslovaške.

Bukarest, Romunска. — Svetovalci romunskega kralja Karla so se včeraj posvetovali, nakar so izjavili, da bo Romunsko stača ob strani demokratičnih držav in bo v slučaju potrebe pomagalo.

Pojejo na radio

V nedeljo pojejo tri aktivne članice pevskega zabora Adria tekom slovenskega radio programa na WGAR radio postaji. Začetek ob 1. uri. Pele bodo: Miss Agnes Zalokar, Miss Violet Zivko in Miss Margaret Zalokar.

Solska mladina

Te dni se je začelo s poukom v clevelandskih javnih šolah, dochim so v farnih šolah vpeljali pouk že pretekli teden. V 165 nižjih šolah je vpisanih 133,800 otrok. Deset novih ravnateljev višjih šol je bilo imenovanih.

30-urno delo

Wm. Green, predsednik American Federation of Labor, je včeraj na konvenciji tiskarske unije izjavil, da bo American Federation of Labor zahtevala od kongresa, da se vpelje splošni 30-urni delovnik, da dobi na ta način čim več brezposelnih delo.

Slab gospodar

Mesto namerava kupiti zemljo, ki se nahaja na 1922 E. 47th St. Rabi jo za razširjenje Chester Ave. Lastnik je zavrgel \$7,850.00, kar mu je mesto ponujalo za zemljo. Sedaj je po poročila na sodniji odločila, da mora zemljo prodati za \$6,800.

la Čehoslovaški proti Nemčiji.

Paris. — Francija je mirna, das jo obdaja nevarnost. Z velikim zadovoljstvom je Francija vzela v naznane izjavo romunske vlade, ki pravi, da bo Romunsko dovolila ruski armadi pot skozi svoje ozemlje, v slučaju, da je Čehoslovaška napadena na Nemčijo.

Bruselj, Belgija. — Belgija vlada je pravkar izgotovila vse predpripriprave, da požene v zrak vse ceste, mostove in železnic, ki so premakne nemška armada proti Franciji. Ceste in mostovi so podminirani.

Koeln, Nemčija. — Nenavadna življenost pri nemški armadi na zapadni meji se je pojavila zadnje dni. Stotine vlakov vojaštvo proti francoski meji. Potniški vlaki skoraj ne vozijo več, ker jih rabi armada.

Washington. — Cordell Hull, ameriški državni tajnik, se je zavil v globok molk glede položaja v Evropi. Izjavil je samo, da je za to, da prevladuje red, mir in pravica. Vsake pol ure dobiva točna poročila o razvoju dogodkov v Evropi.

Bukarest, Romunška. — Svetovalci romunskega kralja Karla so se včeraj posvetovali, nakar so izjavili, da bo Romunsko stača ob strani demokratičnih držav in bo v slučaju potrebe pomagalo.

Pojejo na skupni koncert

Oni, ki se želijo udeležiti koncerta združenih mladinskih zborov v nedeljo 18. sept., lahko vzamejo bus, ki odpelje iz pred Slov. del. dvorane ob 1:30 popoldne. Vožnja tja in nazaj samo 15c. Vsi Kanarčki morajo biti pravočasno navzoči na glavni vaj in seveda na dan koncerta. Kanarčki se peljejo lahko tja in nazaj z busom za 10c. — Tajnik.

Letna seja

V petek večer ob 7:30 se vrši v navadnih prostorih letna seja društva Dvor Baraga, št. 1317 Kat. Borštnarjev. Na tej seji se bo ukrepalo o mnogih važnih zadevah. Člani, ki niso dobili še letosnje dividende, naj se zglasti pri tajniku na seji.

Fašisti na delu

Včeraj so imeli v Clevelandu zborovanje lokalni ameriški fašisti, ki nosijo ime "srebrnosrajčniki." Zborovanja se je udeležilo 75 mož in nekaj žensk. V javnosti poslujejo pod imenom "American Club." Razni govorniki so na shodu napadali zlasti Roosevelt, komuniste in židovske mednarodne bankirje, ki hujskajo na vojno, da vlečejo od tega korist.

Opustitev trgovine

Modna trgovina John Rožanca, 15803 namerava opustiti trgovino, zato veljajo za nekaj dni silno znižane cene na vsem blagu.

Delegaciji v počast!

Danes zvečer se vrši zanimiv in bogat varietni program v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Ples se začne ob 8. zvečer. Varietni program pa se prične ob desetih. Nastopi priljubljeni Glee Club od društva Modern Crusaders št. 45 SDZ s šestimi pesmimi, duet Rudy Jelerčič in John Zaic, spremi Johnny Pecon, Vadnalova grupa v pesmih in igranjem, Louise Recher v umetnem plesu, solo Richard Lauretič. Med programom nastopi Častna straža SDZ pod vodstvom Mrs. Albine Novak, ki bo podala gibanje in pomembno spominčico preminuli Mrs. Mary Milnar-Videnšek. Program bo vodil John E. Lokar. Delegacije in delegatinje so vstopnine prosti. Gotovo bodo vsi navzoči. Prireditve je pod avspico collinwoodskih in euclidskih društev SDZ.

Mladinski zbori

Ze danes opozarjamamo na sijajni koncert, ki ga priredijo skupni slovenski mladinski zbori v nedeljo 18. septembra ob 3. uri popoldne v S. N. Domu na St. Clair Ave.

Naj povemo, da so se zbori od zadnjega leta, ko so skupno nastopili mnogo izpopolnili v vseh ozirih in povedovali g. Šemem je zatrdiril, da bo letošnji nastop nekaj izrednega. Danes premošimo vse one delegate in delegatinje, ki so prišli izven Clevelandu v Central Park na konvencijo S. D. Z., da naj nikar ne zamudi toga koncerta, ker kaj tako lepega gotovo še niso slišali v svojem življenju.

V Washingtonu se ne zmenijo za govor Hitlerja

Washington, 14. septembra. Uradni Washington je hladno sprejel Hitlerjev govor. Najvišji predstavniki ameriške vlade so izjavili včeraj, da je nepotreben vsak strah, da bo radi tega govora izbruhnila vojna. Sicer se ne ve, pravijo uradniki v uradu državnega tajnika, kaj prinese bodočnost, toda zaenkrat se ni bati ničesar.

O tem so prepričani tudi na borzi, kjer Hitlerjev govor ni naredil nobenega vpliva na cene delnic in bondov.

Premembra seje

Članstvo društva "Naš dom" št. 50 SDZ se naznana, da se bo vršila prihodnja seja v soboto 24. septembra in ne tretjo soboto kot navadno. Slišali boste poročilo delegata iz konvencije. In ker je ravno zadnji čas za plačanje asesmenta, ste vabjeni, da se udeležite v obilnem številu. — Tajnik.

Dr. Slov. dom št. 6 SDZ

Člane društva Slovenski Dom, št. 6 SDZ se pozivajo, da se udeležijo redne mesečne seje ki se vrši v petek 16. sept. ob 7:30 v SDD na Recher Ave. Slišali boste tudi poročila delegatov iz konvencije. Poleg tega čaka enega navzočih dario. — Odbor.

Opustitev trgovine

Modna trgovina John Rožanca, 15803 namerava opustiti trgovino, zato veljajo za nekaj dni silno znižane cene na vsem blagu. — Iz bolnišnice

Mrs. Jennie Znidaršič 7210 Hecker Ave., se je vrnila iz bolnišnice na svoj dom. Prijatelji je lahko obiščejo.

Zborovanje 9. konvencije S. D. Z.

**Peto zasedanje 14. septembra
dopolne**

Cita se zapisnik torkove dozidanske seje. Zapisnik, ki ga je čital konvenčni zapisnik Rozman, je bil sprejet kot čitan. Navzoči so vsi delegati in delegatinje ter glavni uradniki, razven onih, ki delujejo pri odborih.

Sprejme se predlog, da delegati, ki vpošljejo resolucije, se morajo na slednje podpisati. Končno je bilo stavljeno slabo vreme, ne bo mogoče slikanje pred umetniškim muzejem niti ogled slednjega. Toda predlog je bil zvrnjen in ostane kot je bilo sklenjeno, da gre konvencija v umetniški muzej.

Poroča se, da je velika dvorana v soboto 17. septembra ob 5. ure naprej oddana mladinskim zborom že pred dvema letoma. Konvencija sklene, da bo v soboto popoldne zborovala v spodnjem dvorani.

Tako potem je bil podal nazivo delegaciji poročilo od strani uredništva glasila SDZ, brat Louis J. Pirce. Povedal je vsi zgodovino sporne zadeve med glavnim odborom in med uredništvom. Po prečitanju je konvencija sklenila, da se poročilo uredništva vzame v naznane in da postane del zapisnika. Brat glavni tajnik se izjavlja, da je zadovoljen s poročilom uredništva. Zeli, da se končno vsa zadeva tako reši, da bo vse zadovoljno in poravnano.

Videti je bilo, da je delegacija jasno razvedena, kaj je na vsej stvari. Zato je bil stavljeno predlog, da se čita pisma zavarovalninskega departmanta v Columbus

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.

Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:
U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

BESEDA IZ NARODA**Pred desetimi leti**

so bile pač solze veselja.

Tako je zbrala okrog mene vsa vas, in ljudje so me začeli v eni sapi spraševati, če sem videvala našega pa našo. Vsak je bil silno vesel, če sem prinesla zanj kako dario od sorodnikov. Kdor ni dobil nič, je pa žalosten odšel.

Par tednov so bili ljudje nepristano okrog mene, da sem pripovedovala o njih sorodnikih, kako živijo v Ameriki. Potem sem pa tudi jaz začela hodiči okoli. Obiskala sem tiste kraje, ki so mi bili tako živo v spominu. Ne morem popisati, kako neskončno veselje človek občuti pri tem.

Ložka dolina je tako lepa, samo premašo obiskovalcev dobi, ker je predalec od Raketa, ki je zadnja železniška postaja za te kraje. Naši kraji so hriboviti, po dolinah so pa vrsajene lepe vasice. Šla sem na šmarski hrib in uživala razgled po naši prelepi fari. Hiše so zdaj vse krite z opeko. Ko sem odhajala jaz z doma, je bilo pa vse večinoma krito s slamom. Krasen je pogled na belo barvane hiše, krite z rdečo opeko. Pri nas je tako dobra studenčna voda in tudi zrak je tako dober, ker je dosti gozda okrog. Šla sem pogledat tudi okrog graščine, kjer je danes vse drugega in tako lepo.

V Starjem trgu sem bila pri novi maši, katero je daroval g. Alois Sterle iz Podcerkve. Tako sem slišala v cerkvi, da obstoji starotrska fara že 800 let. V Starjem trgu sem si ogledala tudi šolo. Nadučiteljeva soproga nam je vse razkazala. Kar milo se mi je storilo, ko sem hodila po sobah, kjer sem tudi pred toljimi leti dobila prvi poduk. Takrat je bila šola samo v Starjem trgu, zdaj je pa že lepa šola v Igavasi, na Jezeru, na Poljanah in na Polici.

Obiskala sem tudi razvaline starega gradu nad Ložom. Zanimiv je pogled na te razvaline nekdaj mogočnega gradu, kjer je bila gospoda zavarovana za debelim zidovjem. Z gospo Pianeckim sva šle tudi grabit seno v Bečaje. Potem sva šle do italijanske meje, ki je pod Bitiško goro. Na meji je vedno jugoslovanska vojaška straža, na drugi strani pa italijanska, seveda. Domov smo se peljali pa na senenem voznu. Pot je dve uri dolga in prav dobro sem se počutila na lepo dišečem sunu po toljih leth.

Z Mrs. Pianeckim sva šle tudi smo šle tudi na Križno goro. Komaj smo gori prišle, ker je pot zelo strma. Tam smo bile pri sv. maši. Domov grede smo si ogledale tudi cerkvico sv. Ane, ki je majhna, pa lepa.

S sestrom sva šle tudi na Brezje in na Bled, kjer se mi je jalo dopadol. Ravno opoldne smo se peljale po vodi, ko je zazvonilo na otoku poldne. Mlilje smo angeljevo češčenje naglas. V otoški cerkvici smo tudi potegnile za vrv, da se je oglasti zvonček. Vsak lahko takuj pozvoni in svoje misli daruje Bogu.

Ko sem bila doma, me je tudi doletela sreča, da sem bila povabljen na ženitovanje. S konji smo se peljali v cerkev in smo peli pa vriskali, da je bilo veselje, ko smo se vozili proti Starem trgu. To je še navada, ki je ostala od davnega.

En dan smo se podali tudi v Križno jamo, ki je sicer tako malo obiskovana, pa tako znamenita. Če bi jo kdaj opremil, bi bila še lepša kot Postonjska jama. V jami je 33 jezer. Do treh smo prišli, dalje pa nisem hotela iti. Dve uri in pol smo bili v jami. Človeka je skoro groza, ko se nahaja tako daleč pod zemljino in smo si razsvetljevali pot samo z žepnimi svetilkami. V jami je

polno najlepših kapnikov.

Šla sem tudi na Dolenjsko, v rojstni kraj mojega moža, v Semič. Obiskala sem Metliko in Črnomelj. Po hribčih se vije lepa brajda, vmes pa zidanice, kjer imajo spravljeno vino. Jako lep pogled je na te kraje.

Tudi v Cerkniško jezero sem šla, ko je bilo suho in so ljudje pospravljali kravino in trsje. Jako lepo je tukaj. Samo ravnina, sonce je vroče pripekal, pa nikjer kakega drevesa, da bi človek stopil v senco. Ljudi pa to ni motilo in so kar pridno delali naprej.

Ko je bil v Ložu semen, sem šla tudi tje. Videla sem, kako bi vsak rad prodal živino, pa ni bilo kupcev. Tujih kupcev ni bilo, doma pa denarja ni. Vse toži, da ni denarja in da se skoro živeti ne more. Ne vem, kam bo to prišlo. Zasluga ni skoro nobenega in še kar bi se zaslužilo, je slabo plácano.

Obiskala sem tudi viševsko pokopališče, kjer počivata v večnem snu moj oče in mati. Oče so mi bili umrli, ko sem bila še otrok. Na materin grob sem pa še lahko pokleplila, vsa srečna, da vidim še enkrat grob svoje matere. Vroče sem molila za njih večno srečo.

Zdaj se že bliža čas, ko se bom moral odprijeti nazaj v Ameriko. V duhu pozdravljam članice društva Srca Marije (staro), društva sv. Ane št. 4 SDZ, ter podružnice št. 25 S. Z. Z. Klicem vam vsem skupaj: na skorajšno svidenje. Ko se bom odpravljala zdoma, bom zaklicala: Zbogom starotrska fara in prelepi naši kraji — za vedno.

Frances Judnič,
1041 E. 74th St.

Aha, plesalo se bo!

Kje in kdaj? St. Vitus Cadets št. 25 SZZ vas prav vlijudo vabimo, da se udeležite naše plesne veselice, ki se vrši na 24. septembra v Twilight Ballroom, prejšnja Grdinova dvorana. Da se bo pa vse vrtele, bodisi mlado ali pa staro, bo pa igral orkester Johnny Pecon. Za lačne in žejne bo vse preskrbljeno. Zato pa vabimo vse občinsvo, posebno pa članice Slovenske ženske zvezze in vežbalne krožke. Na svidenje v soboto 24. septembra in do takrat pa mi bodite vsi iskreno pozdravljeni.

Mary Brodnik.

Delničarji Slovenske zadruge, pozor!

Ob proslavi 25 letnice direktorij želi, da bi to slavlje bilo največje in najpomembnejše. Izdali bomo jubilejno knjigo in v njej želimo imeti sliko naših delničarjev. Naprošeni ste torej, da prideite vse, katerim približno dopušča, v glavno trgovino v nedeljo 25. septembra, da se slikamo skupno. Slikanje je napovedano za ob 2 popoldne. Ustanovniki so posebej naprošeni, da zagotovo pridejo.

Nadalje vsak delničar, posebno je vsak nekdajni direktor ali uradnik, ki želi kaj spisati iz zgodovine zadruge za to proslavo naprošen, da to storí in poslje do tajnika najkasneje do 10. oktobra, da uredi za jubilejno knjigo.

Začelo se ni kar tako, zraslo tudi ne brez velikega požrtvovanja. Knjiga naj beleži nekaj teh podatkov, da bomo vse vedeli kak so začetna pota delavske skupnosti, solidarnosti in zadružništva. Drugod gledajo na Cleveland, zakaj bi ne imeli vse to lepo spisano v knjigi, da jim služi kot svetilnik k ZADRŽNISTVU! Požurite se delničarji in uredili bomo za prireditve. Ker je omejen prostor, ni treba biti predolg, kajti vse se da jedrnato povedati na zmernem

prostoru v knjigi.

Direktorij naj pa vzame na znanje, da bo seja v pondeljek v uradu in ženski odsek pa v torek istotam, ampak ob 8. uri zvečer. Za Direktorij Slov. Zad. Zvezze: Joseph A. Siskovich, tajnik.

Bil je velik pogreb

Ker živimo z brati Hrvati v tako tesni zvezi naseljeni skupaj in se nahajamo tudi v društvih Slovenci in Hrvati pomemšani; mi v njihovih in onih naših, se mi vidi potrebno napisati nekaj o velikem pogrebu Božo Joniča, glavnega tajnika H. B. Zajednice, ki se je vršil v pondeljek 12. septembra v Pittsburghu, Pa.

Smrt tega hravatskega pionirja je poseglala narodu v dušo in srce. Dogodek njegove nenadne smrti je vzbudil v Hrvatih širok Amerike globoko žalovanje. Njegov pogreb je privabil uradnike društev H. B. Zajednice od vseh krajev Amerike in Kanade, ki so mu ob njegovih krstih in ob grobu izražali sočutno sožalje.

Rajni Božo Jonič je bil glavni tajnik največje slovenske organizacije 26 let. Bil je zasljen mož, mirenega značaja, zanimal se ni za drugo nego za organizacijo in njen predtek. Bil je njen organizator in njen delavec ter poštelnjak ob pete do glave. Imel je veliko zaupanja od društva in članstva in od tod toliko žalovanja in tako velikanski pogreb.

K vsemu temu je pa še prišlo nenačina smrt. Rajni se je vračal iz urada in dela ob 5. uri zvečer v četrtek. Nekaj prijatelj ga je peljal potoma do mesta, kjer je mislil vzetí poulično železnico do doma. Ko je prekoračil železniško progno drugo stran, je pridrvel z brzino mlad brezvesten avto voznik in ga tako nesrečno podrl in poškodoval, da je v nezavesti po treh urah pozneje premulin v bolnici.

Pretresljiva nesreča je vzbudila ne samo vse Zajedničarje, ki štejejo nad 75 tisoč, marveč tudi vse ostale Hrvate širok Amerike, ker so osebno ali pisemo poznali njega kot glavnega tajnika njihove narodu tako priljubljene organizacije.

Ko je bilo truplo položeno v hiši, so društva naprosila soprogo in sinove, da naj dovolijo, da se truplo prenese v Hrvatski dom v Aetnu v dvoranu, kjer bo narod lahko izkazal svoje simpatije. Ko se je tej prošnji ugodilo, se je pričel proces obiskovanja, ki je bil neprestan. Del dvorane so vzele samo cvetlice, ki so bile poslane iz raznih držav, kjer poslujejo krajenva društva, celo iz California.

V nedeljo večer je pa postal okraj Aetna pravo svetišče, kjer se je zbiralo ljudstvo, da se še enkrat snide ob krstnem rajnega. Pevska društva so nastopila. Glavni odborniki so bili navzoči ves čas in uradniki krajenvih društev ter ves narod je zagnril ne samo dvorano, marveč tudi prostore zunaj na prostem. Tisti, ki so mogli v dvoranu, so sočutja rosili solze. Med tem ko so žalostinke tajale srca navozčim, je glavni predsednik Mr. Butkovič klical imena vseh gl. uradnikov. Na klic se je vsak oglasil Božo Jonič, je eden predlagal, da naj glavni predsednik sporobi, kaj se je z njim zgodilo. Kdo ve kako zna Mr. Ivan Butkovič govoriti, lahko tudi ve, da je bilo vsakega oko rosnega, kaj je on govoril o glavnem tajniku, kaj to pot ni več on sam odgovarjal.

V pondeljek zjutraj je dej nekoliko pripomogel, da je omogočil vsaj toliko, da se je zamogel pogreb vršiti. Če bi bilo to jutro suho vreme, bi sploh ne mogli začeti s pogrebom, ker bi ne mogli ljudstva

kam spraviti. Tudi ceste niso dovolj velike, da bi mogli vse avtomobile v red spraviti. Res, to jutro je neprenehoma padal dež in pogreb se je vršil v cerkvi sv. Nikolaja, kjer je za župnika Rev. Žagar, Slovenec, frančiškan, ki je župnik v Millvale in tako priljubljen faronom.

Zadušnica se je vršila zelo gulinjivo v širokem po deželi znani novo barvani certki sv. Nikolaja, o kateri ljudje pripovedujejo o prikaznih. Trije duhovniki so opravili sv. opravilo, gospod župnik je bil govornik ob krsti. Njegove besede so bile prepričevalne, ko je v besedah dokazoval, da z grobom še nismo ločeni in še ni življenje končano. Povedal je o rajnem, kako da je bil dober podpornik cerkve in neustrašen pokazati se, da je katoličan, ki je prihajal v božji hram in ga podpiral.

Cerkve je bila mnogo premale, da bi mogli vse v cerkev, bila je do zadnjega kotička napolnjena. Po dokončanem opravilu v cerkvi se je pomikal sprevod na cerkveno pokopališče, kjer so še enkrat prav na gulinjiv način v govorih po številu 15 različnih zastopnikov izražali rajnemu tajniku o njegovih nemlinljivih zaslugah, ki jih je s svojim neumornim delom izvrševal v 26 letni službi kot glavni tajnik in miroljubni mož in skrbni družinski oče, vsem priljubljen v naselbini in izven naselbine tudi drugod koder je potoval. Med govorovi so mnogim rosile solze ne samo družini in sorodnikom, marveč tudi juškim možem Dalmatincem, on je bil namreč rodom iz Dalmacije. Bil je res fin mož in sedaj počiva v božjem miru.

Tam sem videl več slovenskih družin, ki so prisostvovale. Bil sem na pogrebu v družbi družine Mrs. Gorisek. Bilo je tudi iz Cleveland, več hrvatskih družin kot Daniel Stakič, družina Marion Mihaljevič, družina Trumbi, Lučič in Petrovič, s katerimi smo se vzelili nazaj v Cleveland.

A. Grdina, član odseka št. 99 HEZ., Cleveland, Ohio.

IZ PRIMORJA

Izpraznjeno mesto dekanata. Po smrti msgr. Mihaela Arka je mesto idrijskega dekanata vedno prazno in Idriječani ubigajo kdo bo njegov naslednik, posebno še, ker je nekako poluradno znano, katera trojica je bila predlagana od vodstva idrijskega rudnika kot patrona mestne župnije. Z nekako bojaznijo in neugodjem se čujejo ubiganja, kaj, če novi dekan ne bo domačin. . . . kar bi bilo seveda kaj neuvidevno in neupravičeno, saj je prebivalstvo te obširne obmejne dekanije samo slovensko, če izvzamemo mesto samo, kjer živi precejšnje število nedomačinov, uradnikov rudnika in drugih državnih uradov. Modro in ocetovska vodstvo pokojnega g. dekanata je pustilo preglobke brazde v življenju ljudi tega obmejnega okraja, in bi bila zato posebno nepremišljena in usodna vsaka poteka v tem pogledu, če se ne bi upoštevalo želje ljudstva. Nasprotno pa bo ljudstvo zelo zadovoljno, če se mu vsaj v tej zadavi ugoditi z razumevanjem in postavi na celo dekanije moža, ki ga razume in pozna njegove težnje, tegobe in potrebe.

Tolmin. — Na Mrzlem vrhu se je smrtno ponesečil 14-letni pastir Jože Rutar. Padel je s stene in si zlomil hrbitenico. Ta je bil prepeljan v bolnišnico.

NO. 216, Thurs., Sept. 15, 1938

88

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

—

Sijajna mladina pri S. D. Z.

Iz poročil, ki smo jih slišali od posameznih delegatov in delegatinj na deveti konvenciji Slovenske Dobrodeline Zvezze, smo se prepričali, da je sleherni delegat poročal, kako so napredovali od zadnje konvencije ne samo v odraslem, pač pa tudi v mladinskem oddelku. Najbolj so nam pa ugašala poročila takozvanih angleško poslužičnih društev, katerih je sedaj dvanašt, in ki so vsi: omenjali, da krepko napredujejo in delajo najboljšo propagando za večji napredek Slovenske Dobrodeline Zvezze.

Mi smo že leta in leta poudarjali od tedna do tedna, da je v Clevelandu še vedno obširno polje za organiziranje slovenske mladine v Slovenski Dobrodeleni Zvezzi. Oni, ki so čitali naše tozadne članke, nam bodo dali priznanje in potrdilo za to. Do tega krasnega napredka smo prišli ne potom dragega lastnega glasila, pač pa potom agitacije naše "Ameriške Domovine," ki je dolga leta vabila starše, da vpišejo mladino v Slovensko Dobrodeleno Zvezzo. Lastno glasilo ne doseže nikogar kakor člana. Neovisno glasilo pa dosegne tisoče nečlanov, ki od časa do časa pristopajo k Slovenski Dobrodeleni Zvezzi in so vsi kar najbolj zadovoljni z dobrostmi, ki jih deli naša organizacija. Tozadne so se glasila poročila vseh mladinskih društev na konvenciji tekmo teh dni. Zlasti so se pojavljalo iz

Glasilo S. D. Z.

Slovenska Dobrodelna Zveza
The Slovenian Mutual Benefit Ass'n.

UST. 11. NOV.
1910. INK. 13. MARCA
1914. V DRŽAVI OHIO
1910

Sedež v Cleveland-n. O. 6402 St. Clair Avenue.
Telephone: ENdwick 8886.

Imenik gl. odbora za leta 1935-36-37-38

UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: JOSEPH PONIKVAR, 1030 E. 71st St.
1. podpred.: MICHAEL I. LAH, 18907 Kildeer Ave.
II. podpred.: JULIA BREZOVAR, 1178 E. 60th St.
Tajnik: JOHN GORNICK, 6217 St. Clair Ave.
Blagajnik: JOSEPH OKORN, 1096 E. 68th St.
Zapisnik: in posu tajnik: MAX TRAVEN, 11202 Revere Avenue.

NADZORNI ODBOR:
Predsednik: FRANK SHUSTER, 9421 Dorothy Ave.
1. nadzor.: GARFIELD HEIGHTS, 1608 E. 80th St.
2. nadzor.: ANTON ABRAM, 1610 E. 71st St.
3. nadzor.: MARY YERMAN, R. F. D. 1, Bishop Rd., Wickliffe, Ohio

FINANCIJNI ODBOR:
Predsednik: FRANK SUPTZ, 902 E. 129th St.
1. nadzor.: JOSEPH LEKAN, 2556 E. 80th St.
2. nadzor.: ANTON VEHOVEC, 19100 Keeawan Ave.

POROTNI ODBOR:
Predsednik: JOSKO PENKO, 1108 E. 17th St.
1. porotnik: LOUIS BALANT, 1808 E. 32nd St., Lorain, O.
2. porotnik: IVAN KAPELJ, 709 E. 15th St.
GLAVNI ZDRAVNIK:

DR. F. J. KERN, 6228 St. Clair Ave.

Uradne ure vsak dan od 8 do 5 ure ravnem v soboto popoldne, nedelo in postavne praznike je uradno zaprt. Urad odprt v torku in soboto sicer od 8 do 8 ure. Vse denarne zadeve in stvari, ki se tičajo upravnega odbora ali gl. porotnega odbora, naj se pošilja na gl. tajnika Zvezze.

Nakazana bolniška in operacijska podpora S. D. Z.
10. septembra 1938

DRUŠTVO ŠT. 4:		
Alekcija Zeleznik, porodna nagrada	\$ 15.00	\$
Anne Suhadolnik, operacija	80.00	
Mary Kozar, od 30. junija do 9. avgusta	40.00	135.00
DRUŠTVO ŠT. 6:		
Jack Popok, operacija	80.00	80.00
DRUŠTVO ŠT. 7:		
Anton Amigoni, od 6. avgusta do 3. septembra	9.33	
Steffie Germ, porodna nagrada	15.00	24.33

DRUŠTVO ŠT. 9:		
Louis Rigler, od 18. avgusta do 1. septembra	12.00	
Anthony Kadunc, od 15. avgusta do 2. septembra	16.00	
Stanley Petkovsek, od 25. julija do 3. septembra	76.00	
Frank Pirnat, od 29. julija do 29. avgusta	31.00	
Leo Novak, od 6. avgusta do 3. septembra	9.33	
Chas. Stark, od 5. avgusta do 29. avgusta	24.00	
Lukas Kalister, od 1. avgusta do 31. avgusta	16.50	
John Ivanek, od 6. avgusta do 3. septembra	18.67	
Anton Babic, operacija	80.00	
Anton Babic, od 14. avgusta do 3. septembra	18.00	
Edward Petkovsek, operacija	100.00	
Edward Petkovsek, od 16. avgusta do 3. septembra	32.00	
Rose Strancar, operacija	60.00	
Rose Strancar, od 7. avgusta do 4. septembra	18.57	512.07
DRUŠTVO ŠT. 18:		
Rose Repar, od 29. julija do 29. avgusta	31.00	
Michael Cesnovar, od 21. junija do 21. julija	15.00	
Ladislav Skufca, od 22. julija do 1. septembra	39.00	85.00
DRUŠTVO ŠT. 22:		
Amalia Asseg, od 1. avgusta do 19. avgusta	16.00	
Anna Zadnik, od 9. avgusta do 6. septembra	18.50	34.50
DRUŠTVO ŠT. 31:		
Mary Schneider, porodna nagrada	15.00	15.00
DRUŠTVO ŠT. 34:		
Frank Mezgec, operacija	85.00	85.00
Anne Jerman, operacija	80.00	
Amalia Repar, porodna nagrada	15.00	95.00
Skupaj bolniške podpore	\$440.90	
Skupaj operacije, odškodnine, porodne nagrade	\$625.00	
SKUPAJ	\$1,065.90	
JOHN GORNICK, glavni tajnik		

Pristopite k Slovenski Dobrodeleni Zvezi

Račun dohodkov in izdatkov Slovenske Dobrodeline Zveze za julij 1938

	Pozorninski sklad	Bolniški sklad	Upravni sklad	Pokojninski sklad	Mladinski sklad	Skupno
Bilanca 30. junija 1938.	\$1,104,630.50	\$242,038.13	\$23,573.14	\$99,634.86	\$54,923.91	\$1,524,800.54
DOHODKI						
Asesmenti	\$ 8,166.15	\$ 6,458.00	\$ 1,619.70	\$ 827.90	\$ 536.95	\$ 17,608.70
Obresti od not.	57.85					
Obresti od posojil na posestva	2,826.83	643.11		298.53	130.78	3,805.54
Obresti od bančnih vlog.	330.17	52.19	106.62	37.28		526.26
Dobicek pri prodaji posestev.	17.65					
Premembe in pristopne listine.				7.50		7.50
Knjige				8.75		8.75
Prošnje za posojila.				90.00		90.00
Asesment preliminarnih polic.				793.24		793.24
Skupni dohodki za julij 1938.	\$ 11,381.00	\$ 7,170.95	\$ 2,625.81	\$ 1,163.71	\$ 667.73	\$ 23,009.20
IZDATKI						
Smrtnine	\$ 6,052.42		\$ 1,000.00			
Popravila na posestvih.	7.20	\$ 16.00		\$ 17.00		
Zguba pri prodaji posestev.	24.00					
Povrnjeni asesment.	4.68	6.75		45		
Bolniška podpora.		4,067.30				
Operacije.				4,067.30		
Porodne nagrade.		1,115.00	210.00			
Tiskovina in oglaševanje.				187.50		
Nagrade za nove člane.				157.50		
Zdravniške preiskave.				254.25		
Glasilo				43.00		
Uradne potrebsčine.				58.29		
Poštinstva in telefon.				6.32		
Najemnina in razsvetljiva urada.				79.11		
Plače glavnih uradnikov.				382.00		
Posebne plače.				183.15		
Oprema v uradu.				4.68		
Plača cencilem.				60.00		
Poprava strojev.				6.79		
Social Security zavarovalnina.				28.80		
Pokojnine.				480.00		
Izredna podpora.				25.00		
Rezerva na police.				244.45		
Skupni izdatki za julij 1938.	\$ 6,088.30	\$ 5,415.05	\$ 2,451.84	\$ 522.00	\$ 302.45	\$ 14,779.64
Preostanek za mesec julij 1938.	\$ 5,292.70	\$ 1,755.90	\$ 173.97	\$ 641.71	\$ 365.28	\$ 8,229.56
Bilanca 31. julija 1938.	\$1,109,923.20	\$243,794.03	\$23,747.11	\$100,276.57	\$55,289.19	\$1,533,030.10

Dohodki in izdatki krajevnih društev S. D. Zvez za mesec julij 1938

Št. dr. Dohodki Izdatki
1 \$ 1,277.43 \$ 365.20
2 412.24 171.66
3 174.68 42.34
4 1,935.00 1218.64
5 414.55 150.66
6 744.77 94.28
7 170.38 99.28
8 1,227.74 559.66
9 645.85 279.25
10 802.38 362.81
11 352.68 1,261.15
12 391.00 20.00
13 524.01 156.92
14 146.64
15 543.69 145.23
16 563.09 196.17
17 709.24 146.05
18 462.11 173.45
19 485.09 197.33
20 201.15 43.29
21 297.21 71.67
22 240.72 2,087.44
23 183.96 28.00
24 766.04 261.84
25 198.33 84.03
26 205.07 2,621.00
27 172.43 151.33
28 110.06
29 146.99 27.67
30 56.74 60.00
31 257.40 76.00
32 41.24
33 400.50 49.00
34 176.26 111.00
35 82.82
36 372.95
37 257.45 73.00
38 76.51 25.00
39 359.72 576.00
40 112.36 59.00
41 32.85
42 110.12 65.00
43 116.41 41.60
44 250.38 225.00
45 170.88 163.00
46 54.88 500.00
47 23.55
48 237.89
49 176.11 12.45
50 18.29
51 61.26
52 35.23
53 80.24 24.00
54 54.42
55 54.19
56 20.00
57 20.00
58 20.00
59 17.00
60 12.45
61 20.00
62 20.00
63 20.00
64 20.00
65 20.00
66 20.00
67 20.00
68 20.00
69 20.00
70 20.00
71 20.00
72 20.00
73 20.00
74 20.00
75 20.00
76 20.00
77 20.00
78 20.00
79 20.00
80 20.00
81 20.00
82 20.00
83 20.00
84 20.00
85 20.00
86 20.00
87 20.00
88 20.00
89 20.00
90 20.00
91 20.00
92 20.00
93 20.00
94 20.00
95 20.00
96 20.00
97 20.00
98 20.00
99 20.00
100 20.00
101 20.00
102 20.00
103 20.00
104 20.00
105 20.00
106 20.00
107 20.00
108 20.00
109 20.00
110 20.00
111 20.00
112 20.00
113 20.00
114 20.00
115 20.00
116 20.00
117 20.00
118 20.00
119 20.00
120 20.00
121 20.00
122 20.00
123 20.00
124 20.00
125 20.00
126 20.00<br

Skrivnosti ruskega carskega dvora

ROMAN

— Nisem čarownik, pa radi tega ne morem spremeniti njenega značaja; ne morem napraviti iz nje lahkomiseline in razuzadne žene, ki bi metalna Jagodkinove milijone skozi okno!

Bakunin se ozre, da li jima kdo ne sledi, a nato nadaljuje:

— Storim lahko, da izgine Klarisa Jagodkinova, in da pride na njeni mesto druga. Me razumeš, kaj hočem s tem reči?

Franja odkima.

— Klarisa Jagodkin bo izginila, a ti, Franja, boš prišla na njeni mesto.

— A veš li, deklica, — nadaljuje veliki žarotnik zgovorno, — kaj to pomeni: biti edini otrok milijonarja Jagodkina? Ni želje, ki ti je on ne bi bral z čeli!

— In če tudi mu zapraviš celo premoženje, on bo znal tebi priskrbeti vedno denar, pa če bi moral delati tudi zločine.

— Tvoja dolžnost je, da ga privedeš v naročje zločina, a ko bo popolnoma sam in zapuščen od vseh, ko bo mislil, da mu je ostala samo ljubezen hčerke, teďaj ga moraš zapustiti in se mu zasmejati v obraz.

— To je nevarna igra, Bakunin! — odvrne Franja. — Izgubljena sem, če se odkrije goljufija.

— Sličnost med Klariso in tebo je tako velika, da bi vaju mogla ločiti edino mati. Toda ona te sploh ne bo videla. — Odloči se torej, Franja!

— A kaj bode s Klariso? — vpraša Franja. — Je vendar ne boš dal umoriti, Bakunin?

— Prisegam ti, da bo živel!

Franja mu da roko.

— Potem sva torej sporazumna, — reče ona. — Zbogom, Bakunin, ko ne bodeš rabil, me počli, jaz bom pripravljena.

Ona izgine v temi. Bakunin je gledal zmagošlavno za njo. Zavije se tesnje v svoj plăš in zamrma:

— Sedaj, Jagodkin, se pripravi na boj. Našel sem ti sovražnika, kakoršnega še nisi imel. Vsakega drugega bi se mogel obraniti, ker si bogat in premoten. Toda tvoja hčerka lahko vse storí s tabo. Ta deklica te bo uničila. Zapravljala bo tvoj denar, metala ga bo z obema rokama skozi okno, ker je sužnja demona zlata.

— Hvala ti, zlato, močni demon, ki se nahajaš v človeških prsih.

V bolnici

Nič ni strašnejšega, kakor biti sibirski kaznjenc. Toda to še vendar ni nič proti tem groznim besedam:

Bolan biti v Sibiriji!

Bolan in ubog ležati v deželi, kjer vlada pomanjkanje vsega, kar potrebuje bolnik.

Ako sibirski kaznjenc zbol-

VLOGE v tej posojilnic
zavarovane do \$5000 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.

Sprejemamo posebne in društvene vloge
Plačane obresti po 3%
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Ave. HEnd. 5670

INSURED
SOCIETY FOR INVESTMENT

INSURANCE CORPORATION

INSURANCE CORPORATION</p

SVETE, SUPAN AND VICIC GO TO COLUMBUS

Variety Programs Tonight, Tomorrow
Will Beckon Delegates and Friends

Tonight the Collinwood lodges will offer a talented variety program to be followed by dancing to Vadnal's orchestra at the Slovenian Workingmen's Home on Waterloo Road.

Appearing on the vaudeville revue will be the popular Modern Crusader's Glee Club, the Vadnal entertaining group; stage dancer, Louise Recher, and singers, Richard Tauretic, Rudy Jelercic and John Zaic, Jr. Additional acts which should please the guests will also be on the program.

Tomorrow evening in the Slovenian National Home on St. Clair Ave., the united lodges of the St. Clair district will offer a variety program and dance, featuring the Slavci Chorus, Florence and Lilian Pugelj in a duet; Rose Marie Bisjak in a tap dance; Ralph Stemberger and Caroline Mauser in a piano-flute duet; Betty Zidanic and Eleanor Bisjak in a Slovenian Dance; a comical Minstrel Act; and other juvenile presentations. The stunning uniforms of the Honor Guards will add color to the occasion when this group goes through a series of formations during their ten-minute drill.

At 10 p. m. Frankie Yankovic's Orchestra will take charge of the situation until 1 a. m. They will offer a good share of polkas, waltzes and swing.

Sidelights at Monday's Juvenile Stage Play

We thought that September 12 would never come, but it finally did. The first thrill of the day was the return of school children to their studies. The second thrill of the day came in the evening, when we performed on the stage for the benefit of delegates to the Ninth Regular Convention.

As the lights were dimmed, we started our performance. Maja (Eleanore Tomazic) was the first to appear and she recited her poem very well. Janko (Ludwig Lekan) and Matevsek (Helen Tomazic) did very well especially Matevsek who took the part of a boy. Certainly you enjoyed Mr. and Mrs. Hostnik (Eddy Kenik and Josephine Dolinar). Those trousers that the "Povidni mož" (Bernard Luzar) wore were plenty large enough for him. No wonder he scared Janko and Matevsek; you better watch out for him, he may be looking for you, too.

Krisnar (John Pestotnik) was certainly sincere when he was holding Matevsek's hand so tightly. Perhaps there is something to it. The widow (Florence Pugely) enacted her part very well. The play went off very successfully and we hope the delegates enjoyed the performance.

As you know, the delegates are convening this week, and it is the hope of 5,000 juveniles that the future activities of their groups will be provided for by the convention body.

Miss Helen Tomazic
Miss Josephine Dolinar

IMPORTANT CHANGE OF MEETING

The Ambassadors, S. D. Z. No. 62 will hold their regular monthly meeting next Friday, September 23, at B'zjak's, instead of tomorrow night.

Mary Frank,
Recording Secretary

S. D. Z. NEWS

6403 ST. CLAIR AVE.

RUDY LOKAR, Editor

ENDICOTT 0886

PAGE ONE

CONVENTION SPECIAL

SDZ MEMBER DIES

1909-1938

Mary Milner Videmsek, member of the Modern Crusaders, passed away at 4 o'clock Monday morning, September 12. Her last words before her final rest were: "Jesus, Mary Joseph, pray for me in my last agony." Funeral services took place this morning at St. Mary's Church on Holmes Ave. She was buried at Calvary cemetery.

Mary was instrumental in the founding of the Modern Crusaders Lodge back in 1928, and it was through her tireless efforts that it is now the largest English conducted lodge in SDZ, because back in 1932 she won the SDZ membership campaign with 86 new members. This fine record has never been surpassed. She also was one of the first members in the SDZ Honor Guards.

It was a shock to her husband, Frank, former president of the Crusaders, and who also is one of its most active members. She also leaves two sons, Raymond age 2½ years and Joseph 11 months old.

When members of the Ninth Regular SDZ Convention heard of her death an amplified silence fell upon the assembly as everyone knew of the fine record she had established in SDZ.

In behalf of the Modern Crusaders the SDZ Supreme Board and members, we offer our sympathy to the bereaved.

Mary has passed away but her outstanding record in SDZ, her smiling personality and fine character will always linger on.

MENTAL LABYRINTH

By Louise Marzlikar

Lo! A silent, shadowy plain was there.

The mists rising in nebulous clouds

To touch the ceraceous moon With vague and groping hands.

The trees, tall but faintly seen Stood in dark and sombre dignity.

There phantoms grey and tenuous

Swayed in forlorn agony.

And in this vast, lone desolation

No songs to sing, no vibrant life

To stir this unreality.

CLEVELAND SLOVenes MEET CLAIRWOODS FOR 1938 SDZ SOFTBALL GONFALON

The long awaited championship series between the Cleveland Slovenes and the Clairwoods will finally get underway at Gordon Park Sunday at 9:30 a. m.

This certainly shapes up as a natural, for the Clairwoods won the SDZ softball championship in 1936 and the Cleveland Slovenes did likewise in 1937. This is the "rubber series" and will at least decide just which team is supreme in the SDZ softball world.

The Cleveland Slovenes will offer a powerful lineup, with Frank Klaus on the mound and

Zeke Kurent behind the bat. The team itself is rated as one of the most powerful ever assembled to play in any SDZ softball league.

On the other hand, the Clairwoods are also a feared group because their power is more evenly distributed and any man in the lineup is dangerous enough to break up a close ball game at any stage of the game.

With both teams in there fighting all the way for the 1938 championship, fans may look forward to a very hotly contested softball series.

Convention Highlights

By J. M. Vraneza

Krist Stokel elected convention chairman. Young English-speaking delegates made a fine impression . . . long discussion as to how many recording secretaries are to be elected.

Finally Frank Turek and Louis Rozman received the posts. Anne Traven and John E. Lokar were elected to vice president positions for convention. Rudy Lokar, representing SDZ News and the Eastern Star Lodge, got his share of exercise asking for interpretations of important motions for the benefit of English-speaking delegates. Out-of-town delegates mentioning to this scribe that a convention takes a lot of vim out of their systems. All are hoping that the convention be concluded this week.

Viewing the scene from the balcony we noticed the delegates representing a picture of a group of lawyers, with all of their portfolios and such. Mr. Penko tried very earnestly in speeding up convention proceedings. Leo Svetec of the Lorain Buckeyes and John Gorhik Jr. give tips to the convention chairman in the proper conducting of meetings. The delegates are called by number more often than by name.

SDZ members may attend the session between the hours of 9 a. m. and noon and 1 p. m. and 5 p. m. any day.

The group visited the Cleveland Art Museum Wednesday afternoon. In the evening the delegates attended the variety program sponsored at the Slovenian National Home.

The recording secretaries and editor of this page are doing double duty; the former writing the minutes until late in the morning . . . the editor rushing out this issue so that it would meet with the approval of delegates . . .

Tuesday morning many of the delegates came a bit earlier to the headquarters to pound out reports of lodges and to prepare themselves for the day's proceedings. Makovec's

are receiving a lot of the young people's trade; cigarettes, malted milks and coca-colas seem to be the items in demand. Matt Petrovich of the SNPJ certainly delivered a snappy talk on fraternalism. John Mihal of the Cleveland News sided with the

sports program that has been in existence in the SDZ the past three years. He also extended greetings and well-wishes to the convention body on behalf of his employers.

Frances Bacar of the Collinwood Slovene lost the tassel on her purse and immediately tried to tear one off Pauline Mauser's dress. Former president of SDZ, Frank Cerne, delivered a lengthy but interesting report of his work on the Supreme Board up to his resignation. Mary Frank is seen taking notes of the convention doings. Anne Millavec made the report of the Martha Washingtons and mentioned the story of winning first prize in the Olympiad parade with their float. Every delegate had to make some report from his or her respective lodge.

Rudy Lokar made interesting reports on the sports in SDZ and also on the SDZ News. The majority of delegates seem to be in favor of an extensive athletic program for coming years.

Louis J. Pirc, editor of Ameriška Domovina read his report of the conflict that arose between the Supreme Board and the Slovenian editors . . . To further clarify the situation, a committee consisting of Leo Svetec, Louis Supan and Bill Vicic were unanimously elected to go to Columbus for a definite decision as to just who is right in this controversy.

SDZ members may attend the session between the hours of 9 a. m. and noon and 1 p. m. and 5 p. m. any day.

The group visited the Cleveland Art Museum Wednesday afternoon. In the evening the delegates attended the variety program sponsored at the Slovenian National Home.

The recording secretaries and editor of this page are doing double duty; the former writing the minutes until late in the morning . . . the editor rushing out this issue so that it would meet with the approval of delegates . . .

Tuesday morning many of the delegates came a bit earlier to the headquarters to pound out reports of lodges and to prepare themselves for the day's proceedings. Makovec's

are receiving a lot of the young people's trade; cigarettes, malted milks and coca-colas seem to be the items in demand. Matt Petrovich of the SNPJ certainly delivered a snappy talk on fraternalism. John Mihal of the Cleveland News sided with the

Thanks!

Thank you, friends, for helping make Clairwoods' Convention Carnival last Saturday a big success!

The committee in charge worked hard for several months and the result was more than gratifying. May we also thank the Clairwood members for their fine cooperation. Without these willing workers there could be no dance.

We are already looking forward to Clairwood's next Annual Dance, and we hope that we may again have the pleasure of playing host to you.

Once more—Thank You!
The Dance Committee.

Anything less than your best is little better than nothing.

Honor Guards Participate in Opening;
Krist Stokel Elected as Chairman

VICIC, FRANK, MILLAVEC, ZUPEC AND
LOKAR APPOINTED TO SPORTS COMMITTEE

By Mary Frank

At deadline time a committee consisting of Leo Svetec, Louis Supan and Bill Vicic was unanimously elected to receive an answer from the State Insurance Board, Columbus, Ohio, in regards to the controversy that has existed the past ten months between the Slovenian SDZ editors and the Supreme Board.

Because both sides claim legality, the convention body elected the above men to go to Columbus and return with an official answer from the Insurance Board.

The greater part of yesterday morning was consumed in the active discussion on this controversy which led the convention body to reach the above mentioned decision at 11:35 a. m.

The Committee will leave immediately after an appointment is made for the meeting with the Ohio State Insurance

Recess was called at 10:00 a. m. Delegates were excused for lunch at 11:30 a. m. and told to report again at 1 p. m.

The report of the credentials committee was accepted.

When roll call was called, 115 delegates reported.

Miss Jennie Prijatel of Conneaut, Ohio was then introduced as honorary delegate. Jennie was one of the most active workers during the last membership campaign. She has to her credit 26 juvenile members—the greatest number of anyone else in the campaign. A beautiful corsage was also presented to Miss Prijatel, which she accepted most graciously, and got a big ovation from the delegates.

The Credentials Committee was then appointed to take charge during the Convention. Election of different officers for the Convention was as follows:

John E. Lokar, 1st Vice-President; Anne Traven, 2nd Vice-President; Anton Bobek, Sergeant-at-Arms; Frank Turek and Louis Rozman, (both unanimously elected) Recording Secretaries; John Gornik and Max Traven, Convention Secretaries.

Rudy Lokar made a request that every motion that is made be repeated in English for the benefit of the younger delegates, so that they are fully aware of what they are voting for.

Only names that will appear in the minutes are the names of people making motions or seconding them or very important issues that are brought up.

The chairman appointed the following:

Credentials Committee, Committee on Resolutions, Committee on Athletics, Committee on Charges, Complaints and Appeals, Auditing Board.

It may interest you to know that the following four active Junior League members were elected on the Athletic Committee: Anne Millavec, Mary Frank, Rudy Lokar and Bill Vicic. The remaining member was Angela Zupec of the Magic City Juniors, Barberville, Ohio.

For further information refer to "Convention Highlights" by Joe M. Vraneza.

LOOK HERE!!

Special attraction!—First showing of the 1938 Olympiad Movies in Collinwood! To begin promptly at 7:30 P. M. at the Slovenian Workingmen's Home on Waterloo Road; Mr. Josko Penko represented the Slovenian National Home on Holmes Avenue; Mr. Joseph Lekan extended greetings from Newburg, and Mr. Joseph Trebec welcomed the Delegates in behalf of the Convention Committee and the eighteen united lodges in the St. Clair district.

Mr. Terbec outlined the various entertainment planned for the members of the Convention.

Mr. John Gornik read a letter from the Cleveland Museum of Art inviting the entire delegation to pay a visit to the Museum. The date was set for Wednesday afternoon, and pictures will be taken of the group at that time also.

St. Clair, Collinwood English Lodges Hold Convention Dances Saturday

MATT MLINAR'S ORCHESTRA TO EMIT RHYTHM FOR S. Y. M. C.'S DANCE

In order to take a fitting and also a prominent part in the ninth regular SDZ convention festivities, the Slovenian Young Men's Club, No. 36, oldest English-conducted lodge in the organization, is sponsoring the Convention Dance Saturday, Sept. 17, at Knaus' Hall, corner E. 62d St. and St. Clair Ave. All sorts of refreshments are to be served. Music will be furnished by Matt Mlinar and his orchestra.

The Glee Club

The Modern Crusaders Glee Club, one and only singing club of SDZ, began its rehearsals in April 1936. Its beginning was launched with but eight members, but within the period of two months the membership total was at the thirty mark.

It was through the untiring efforts of Martin Valetich and Jack Nagel that this wonderful cultural movement had its beginning. Martin Valetich, a Supreme Board member at the time, conceived the idea and Jack Nagel volunteered his services as director for eighteen months. But promoting a movement of this type takes a lot of money, but the Crusaders have financed it up to the present.

At the Modern Crusaders' ninth anniversary, the Glee Club entertained and were in turn acclaimed as one of the best of Slovenian singing societies. This affair proved successful financially through the aggressive efforts of the glee club members.

One year later with a membership of fifty-five strong, the Modern Crusaders presented for their tenth anniversary an interesting program entitled the Variety Revue. This program as the first was acclaimed by the leading Slovenians as the best yet.

The SDZ Slovenian Radio Hour, that was aired on Thanksgiving Day of 1937, was one of the first to be sponsored by a Slovenian fraternal organization. Sponsored by the Slovenian Mutual Benefit Association (SDZ) and conducted and arranged by the Modern Crusaders met with the approval of all listeners be-

We'll Tell You!

Getting out this paper is no picnic.

If we print jokes, people say we are silly;

If we don't, they say we are too serious;

If we clip things from other papers, we are lazy;

If we stick close to the job, we ought to be out hunting up news;

If we go out and try to hustle, we ought to be in the office;

If we don't print contributions, we don't appreciate true genius;

And if we make a change in the other fellow's writeup, we are too critical;

If we don't, we are asleep.

Now like as not some guy will say we swiped this from some magazine!

Well—we did!

The regular SDZ News deadline is MONDAY, 5 p.m. sharp. Please co-operate with the editor in this respect.

tra, five exponents of rhythm in both English and Slovenian music who'll make you feel like hopping even if you have only one leg.

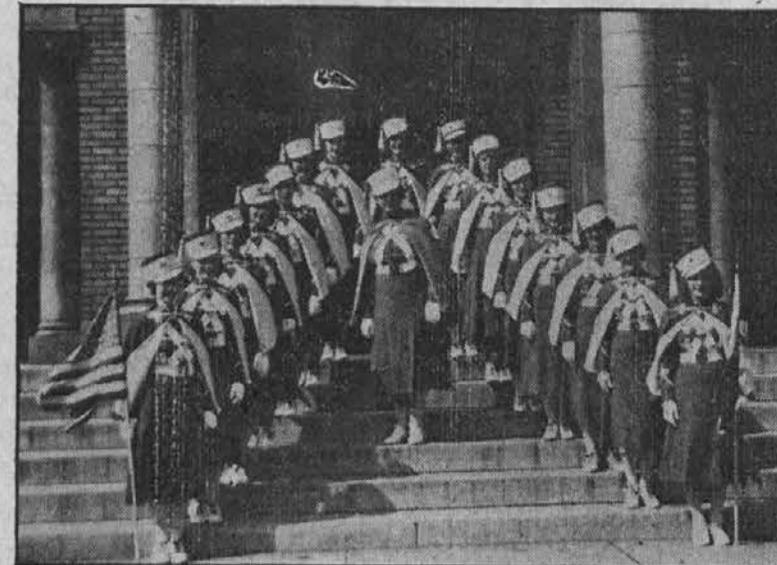
You can procure your dance tickets from any SYMC member or at Gornik's Haberdashery, 6217 St. Clair Ave. Make it a point to attend this gala dance and open your fall dancing season in fashion. Come and enjoy a full evening of entertainment.

S. D. Z. NEWS

PAGE TWO

CONVENTION SPECIAL

MEET THE NEWLY UNIFORMED HONOR GUARDS!

Members of the SDZ Honor Guards

RESULTS OF THE FIFTH ANNUAL SDZ OLYMPIAD Women's Division

50-Yard Dash: 1 Bertha Somrack, Modern Crusaders; 2 Victoria Susteric, Kras; 3 Julia Kerzic, Clairwoods. Time: 6.4 seconds.

100-Yard Dash: 1 Bertha Somrack, Modern Crusaders; 2 Victoria Susteric, Kras; 3 Julia Kerzic, Clairwoods. Time: 12.4 seconds. (New record. Old record of 12.5 seconds held by Dorothy Strauss since 1933.)

High Jump: 1 Helen Jaklic, Zdravne Slovene; 2 Victoria Susteric, Kras; 3 Bertha Somrack, Modern Crusaders; 4 Julia Kerzic, Clairwoods. Height: 3 feet 10 inches.

Men's Division

100-Yard Dash: 1 Rudolph Gorjup, Eastern Stars; 2 Edward Kramer, SDZ No. 2; 3 Andrew Kocjan, Modern Crusaders; 4 Joseph Nosse, Cleveland Workers. Time: 10.8 seconds.

220-Yard Dash: 1 Rudolph Gorjup, Eastern Stars; 2 Edward Kramer, SDZ No. 2; 3 Andrew Kocjan, Modern Crusaders; 4 Joseph Nosse, Cleveland Workers. Time: 24.4 seconds.

440-Yard Run: 1 Harry Moger, Modern Crusaders; 2 Andrew Kocjan, Modern Crusaders; 3 Rudolph Gorjup, Eastern Stars; 4 Steve Vogrin, SDZ No. 6. Time: 54.4 seconds.

880-Yard Run: 1 Harry Moger, Modern Crusaders; 2 Edward Intihar, Slovenec; 3 Andrew Kocjan, Modern Crusaders. Time: 2 minutes 32 seconds.

Running Broad Jump: 1 Rudolph Gorjup, Eastern Stars; 2 Edward Kramer, SDZ No. 2; 3 Andrew Kocjan, Modern Crusaders; 4 Harry Moger, Modern Crusaders. Distance: 18 feet 5 inches.

Shot Put: Bill Zakajsek of Lodge Slovenec established a new record of 47 feet 3 inches in his Shot Put exhibition.

13½ Mile Marathon: 1 Bill Vicić, Modern Crusaders; 2 Frank Zalaznik, Clairwoods; 3 Frank Klemencic, Eastern Stars. Time: 1 hour 37 minutes 11 seconds.

TEAM POINT SCORING

Lodge	Pts.
Modern Crusaders	51
Eastern Stars	24
Clairwoods	12
Kras	12
Svobodomiselske Slovenke	6
Cleveland Workers	4
Slovenec Lodge	4
Slovenski Dom	2

RESULTS OF SDZ JUNIOR OLYMPIAD

Boys' Division—16 to 18 Years Old

100-Yard Dash: 1 Ed Rozance; 2 Ray Strazisar; 3 Ed March. Time: 11.2 seconds.

50-Yard Dash: 1 Joe Barbish; 2 Ed Rozance; 3 Ray Strazisar. Time: 6 seconds.

High Jump: 1 Ed Rozance; 2 Ray Strazisar; 3 Joe Barbish. Height: 4 feet 10 inches.

Running Broad Jump: 1 Ed Rozance; 2 Al Batic; 3 Roger Petrovich. Distance: 17 feet 3 inches.

440-Yard Relay: 1 Collingwood-St. Clair All-Stars (Joe Okorn, Al Sadar, Ray Strazisar, Ed Rozance); 2 Cavaliers (Ed March, Ed Kocin, Al Batic, Joe Barbish). Time: 54.4 seconds.

Boys' Division—16 to 18 Years Old

50-Yard Dash: 1 Al Sadar; 2 Joe Okorn; 3 Wm. Mraror. Time: 6.4 seconds.

100-Yard Dash: 1 Al Sadar; 2 Joe Okorn; 3 Tony Mauser. Time: 12.9 seconds.

High Jump: 1 Al Sadar; 2 Joe Okorn; 3 Frank Somrack. Height: 4 feet 3 inches.

Running Broad Jump: 1 Al Sadar; 2 Joe Okorn; 3 Frank Somrack. Distance: 16 feet 1 inch.

Girls' Division—16 to 18 Years Old

50-Yard Dash: 1 Mary Jane Jaklic; 2 Olga Okorn; 3 Rose Kaluza. Time: 6.6 seconds.

100-Yard Dash: 1 Rose Kaluza; 2 Olga Okorn; 3 Mary Jane Jaklic. Time: 14.8 seconds.

High Jump: 1 Louise Recher; 2 Rose Kaluza; 3 Mary Jane Jaklic. Height: 3 feet 8 inches.

Standing Broad Jump: 1 Louise Recher; 2 Olga Okorn; 3 Mary Jane Jaklic. Distance: 5 feet 11½ inches.

Frances Bogovich, Mollie Frank, Josephine Orazem, Julia Zelle, Josephine Bradach, Frances Wohlgemuth, Joan Powali, Marie Orazem, Julia Konjar, Eleanor Suhadolnik, Christine Mahne, Jean Krizman, Anne Skala, Jean Segal, Dorothy Znidarsic, Frances Petkovsek, Mary Lenarsic, Mollie Skully, Helen Cimperman, Lillian Kozely, Alberta Somrack, Mamie Turk, Frances Strnad, Albina Novak, captain, Josephine Konjar.

SDZ NEWS STAFF

extends

GREETINGS

to

SDZ DELEGATES

A Dark Cloud With a Silver Lining

By Anne Millavec

At Martha Washington's first meeting after the announcement of a parade preceding the Olympiad, the club appropriated twenty-five (\$25) dollars for a float. Mrs. Jennie Petric offered the use of her trailer, and Mrs. Mae Yertz volunteered to drive her car, thereby eliminating the expense for the rental of a truck. Since the money and vehicles were available, Miss Josephine "Jo" Zehner and I thought that it would take little time and work to decorate the trailer into an appropriate setting for Martha Washington, and dress up the car. Two weeks prior to the parade, Jo and I were discussing our float, when my brother said, "That's no job for a group of girls to tackle. You'll need someone who knows a thing or two about carpentering." Thursday night Jo and I brought up the subject to Vic Zakajsek and Carl Stwan. Vic made a rough sketch of our plans and listed the necessary materials.

Saturday morning, Vic Zakajsek, Carl Stwan, Jo Zehner, and I reported to work in our garage. Vic was appointed the "big" boss, for he was off of his regular job until Thursday; Carl, his assistant; and Jo and I laborers. Due to lack of experience, most of the day was spent figuring just how the frame for the house and porch would be built. On Monday and Tuesday Frank Jaksic Jr. and Vic put up frame of the house and the lower walls. In the evening, Carl, Jo, and I checked in. We covered the house and the sides of the trailer with corrugated paper. About midnight we decided to call it a day. Vic was much pleased with the progress and let us off until Thursday night, when he and Carl would build the frame on the car, while we girls put the finishing touches to the house and trailer.

Thursday night, Jean Skan-

700 Voices at Concert

It is without a doubt that all music lovers will attend the great music festival Sunday, Sept. 18, at 3 p.m. in the Slovenian Auditorium on St. Clair Ave., to be given by the United Slovenian Junior Singing Chorus, formed by the following seven juvenile choruses: Slavčki of St. Clairs, chorus from Waterloo Rd., Larks of Euclid, Canaries of Newburg, chorus from Holmes Ave., Barberton Slavčki and West Park Zvončki.

The concert includes 28 beautiful Slovenian songs and the majority written by American Slovenian poets as Zorman, Zupan, Zupancic, Molek, Kristan and Krasna. All 28 songs were composed by the director of the choruses, Mr. Louis Seme.

All Slovenians, young and old, are most cordially invited to attend. Dancing will follow the concert, with Frankie Yankovich and his boys furnishing the music in the upper hall and Oblak's Orchestra downstairs.

Don't forget Sept. 18, at 3 p.m.

CRUSADERS OFFER 1938 OLYMPIAD MOVIES AT SWING DANCE SATURDAY

PECON'S ORCHESTRA TO PLAY

By Bill Vicić

In days gone by they first called it "ragtime" and then "jazztime," the present version is "swingtime." This is probably why the ever active Modern Crusaders' entertainment committee has entitled this Saturday's (Sept. 17) dance the "Swing Dance." The dance will be held at the Slovenian Workmen's Home, located at 15333 Waterloo Rd.

Starting the evening's celebration is a sure hit attraction, the first showing of the 1938 Olympiad movies in Collinwood. In the showing of the past Olympiad pictures they have brought many surprises on the screen, as Max Traven, SDZ

ace cameraman, has again taken many unaware shots. Again see the Olympiad parade, the athletes in action during both days of the Olympiad, with an estimated total crowd of 10,000 spectators looking on.

The showing of the films will begin promptly at 7:30 p.m. and end about 8:15, when up steps that rollicking, smiling gent, Johnny Pecon and his orchestra. No need trying to explain to you regular dancegoers of Johnny Pecon's ability and popularity.

A joyful evening of fun, starting early at 7:30 and ending late. It's all yours, ladies and gentlemen, for a modest price of 30 cents.

Robinhood Reporting . . .

This is the first of a series introducing members of the Junior League Executive Board through the medium of this column. Today we present Frank M. Surtz, President of the Junior League.

Frank M. Surtz

It so being the case that the Modern Crusaders won the Olympiad for the third consecutive time, credit should be given to the participants. Bill

BATTING AVERAGES SDZ SENIOR SOFTBALL LEAGUE

Player-Team	AB.	H.	Pct.
Lokar, East. Stars	2	2	1000
Krapcic, M. C.	2	1	500
Gorjup, East. Stars	4	2	500
Lunder, C. S.	2	1	500
J. Brancel, C. S.	6	3	500
F. Zupancic, Clair.	10	5	500
Yerman, E. S.	9	4	444
Debenak, E. S.	14	6	429
E. Zupancic, Clair.	12	5	417
Vidmar, C. S.	18	7	388
Climperman, C. W.	13	5	385
Kurent, C. S.	21	8	380
Kostelic, E. S.	16	6	375
Gumbach, M. C.	16	6	375
Glavan, C. S.	16	6	375
Kushlan, C. W.	16	6	375
Zabkar, C. W.	11	4	364
Hlad, C. W.	14	5	357
Chesnuk, C. W.	20	7	350
Brinovec, C. S.	20	7	350
Rudman, M. C.	23	8	348
Krizman, C.	3	1	333
Jersan, C.	15	5	333
Hocevar, C. S.	18	6	333
O. Zimmerman, M. C.	21	7	333
L. Nosen, M. C.	25	8	320
J. Gregoric, E. S.	22	7	318
Azman, C. W.	19	6	318
Petrincic, C. S.	16	5	312
F. Brodinik, C.	20	6	300
F. F. Zupancic, C.	27	8	296
Kozlevcar, E. S.	17	5	294
Strazer, M. C.	7	2	286
Zamen, E. S.	14	4	286
L. Zust, C.	7	2	286
Er. Zupancic, C.	18	5	278
F. Gregoric, E			